

**Oświadczenie złożone przez senatorów
Macieja Łuczaka, Andrzeja Wojtyłę,
Przemysława Błaszczyka, Michała Seweryńskiego,
Małgorzatę Kopiczko, Andrzeja Kamińskiego,
Rafała Ambrozika, Rafała Ślusarza, Jerzego Czerwińskiego,
Tadeusza Romańczuka, Jana Hamerskiego,
Czesława Ryszkę i Zdzisława Pupę
na 24. posiedzeniu Senatu
w dniu 4 sierpnia 2016 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra zdrowia Konstantego Radziwiłła oraz do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry

Jako senatorowie RP pragniemy zwrócić uwagę na niską skuteczność służb publicznych w walce z procederem zażywania substancji psychoaktywnych zwanych dopalaczami. Dopalaczami nazywane są różnego rodzaju produkty zawierające substancje psychoaktywne, które nie znajdują się na liście środków kontrolowanych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii. Spożycie ich ma na celu wywołanie w organizmie jak najwierniejszego efektu narkotycznego substancji zdelegalizowanych. Dotychczas w większości przypadków w walce z obrotem i używaniem tych substancji stosuje się zapisy kodeksu postępowania administracyjnego, nie zaś przepisy kodeksu karnego, chyba że substancja chemiczna wchodząca w skład dopalaczy znajduje się w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy. Dopiero po umieszczeniu danej substancji psychoaktywnej w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy dopalacz uzyskuje status narkotyku.

Dopalacze wprowadza się w Polsce do obrotu najczęściej jako „produkty kolekcjonerskie nienadające się do spożycia”. Substancje w nich zawarte nie znajdują się na liście środków zakazanych ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, więc dopalacze mogą być sprzedawane w legalnie działających sklepach. Zjawiskiem powszechnym jest szybka reakcja producentów tych środków, mająca na celu ominięcie zakazów wynikających z wymienionego wyżej załącznika do ustawy. Taki przepis prawny jest łatwy do ominięcia przez wprowadzanie na rynek prostych analogów już zakazanych substancji psychoaktywnych.

W 2010 r. w październiku podjęto zmasowaną walkę z dopalaczami, co doprowadziło do zamknięcia ponad 1300 sklepów handlujących tymi substancjami. Wówczas naprędce przyjęto zasadę o każdorazowym wpisywaniu dodatkowych substancji do załącznika do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Było to rozwiązanie tymczasowe, mające na celu doraźne rozwiązanie problemu zażywania tych substancji zwłaszcza przez młodzież i nieletnich.

Przez okres 5 lat, do 2015 r., Ministerstwo Zdrowia nie wystąpiło z inicjatywą skutecznego prawnie rozwiązania tego problemu, co doprowadziło do masowych zatruc kilkuset nastolatków na terenie całego kraju oraz kilku przypadków śmierci po ich zażyciu. Wówczas to rozszerzono listę środków zakazanych i umieszczono w załączniku do wspomnianej ustawy. Sytuacja obecnie się powtarza. W większości rejonów Polski nadal funkcjonują sklepy z tzw. dopalaczami, rozprowadzające te substancje. Tak się dzieje na przykład w mieście Pabianice, co nagłośniły w ostatnim czasie mass media.

Do naszych biur senatorskich docierają coraz częściej skargi na nieskuteczność walki z tym procederem. Ściganie obrotu dopalaczami, ich produkcji i zażywania na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego prowadzi do tego, że kary nakładane przez uprawnione do tego organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na właścicieli placówek handlowych są w niskim stopniu egzekwowane, ze względu na to, że przedstawieni właściciele tych placówek są bezrobotnymi lub nieposiadającymi żadnego majątku. Uważamy, że wyrób i wprowadzenie dopalaczy do obrotu należałoby ścigać z art. 165 §1 pkt 2 k.k. poprzez odpowiednią nowelizację tego przepisu, umożliwiającą precyzyjnie i jasno w skali całej Polski stosowanie sankcji za produkcję, obrót i zażywanie tych substancji.

Prosimy Panów Ministrów o inicjatywę mającą na celu skuteczne zwalczanie tego problemu w Polsce.

Maciej Łuczak
Andrzej Wojtyła
Przemysław Błaszczyk
Michał Seweryński
Małgorzata Kopiczko
Andrzej Kamiński
Rafał Ambrozik
Rafał Ślusarz
Jerzy Czerwiński
Tadeusz Romańczuk
Jan Hamerski
Czesław Ryszka
Zdzisław Pupa